

för tjenlig Ruskällare erkänna kunna. Det
alle / som vederbör / hafwa sig hörsammeligen at
esterrätta. Actum ut supra.

FRIEDRICH

242
Kongl. Maj:ts

Nådige

Förordning

Och

REGLEMENTE,

Angående

Ryttare och Knekte Monderingarnes visite-
rande hos Ruskällarne och Kotarne.

Gifwen Stockholm i Kåd. Cammaren den 15. October 1723.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:ris

STOCKHOLM / uti Kongl. Borttryckeriet uplagdt /

Hos JOHAN HENR. WERNER,
Directeur öfwer alla Tryckerien i Niset / Åhr 1724.

FRIEDRICH

med Guds Nåde/ Sveriges
Götes och Wändes Konung

20. 20. 20. Gödre witterligt/ at
ehuruwål Wi i Wår nådige För-
klaring af den 25. Maji 1720. och 34.

§. uppå Allmogens beswår wid det
åhrets Riksdag/ månde strängeligen förbinda den olägen-
het och wåldgärlighet af Under-Officerarne wid Ryttere
och Knechte Monderingarnes allt för ofta visiterande och
besende hos Ruskällarne och Rotarne/ hwarderwer då
klagades; Så måste Wi likwål/ icke utan synnerligt mis-
nöje/ förnimma/ huruledes åter wid denna Riks-
dagen af Allmogen samma klagan föres. Wi hafwe
alltså til hånmande här af/ och til en wis esterrättelse hwad
slika visitationer angår/ för nödigt funnit/ at göra och
genom trycket utgå låta följande Förordning.

1.

Wårla Monderings visitationer eller besichtigarne
håbanetter ei ske oftare/ än twenne gånger om året/
nemligen den ena gången straxt efter General Mönstringen
eller Regements-Mötet/ och den andra/ när Öfwersten
finner wara beqwämligast.

2.

Wid Rytteriet och Dragounerne förrättas besichtig-
ningen af hwar Corporal i sitt Corporalskap; och wid
Fotfolket af Under Officeraren i det Corporalskapet/
hwarest han har sin indelning; til hwilcken ända den be-
fälskande Officeraren wid Compagniet fördelar bes-
sigt-

sigtingen Under-Officerarne emellan/ efter som han dem
finner af hwar och en beqwämligast kunna förrättas;
Doct således at Sergeanten d:r til brukas wid twenne Cor-
poralskap. Wid denna fördelningen måste det sedan alt
stadigt förblifwa/ på det ingen annan/ än den förordna-
de Under-Officeraren i hwarje Corporalskap må sig med
besichtigningen befatta; Och på det jemwål Ruskällaren
eller Roten må weta/ för hwem han är pliktig at upwisa
Monderingen, bdr den visiterande, til hwar besichtig-
ning af sin befälskande Officerare wid Compagniet undi-
skrifstelig befallning/ den han för Ruskällaren eller Ro-
ten skal upwisa/ och efter förrättad besichtigning/ jemte sin
berättelse derom/ til bemelte Officerare återbeswerera.
Men ingen Under-Officerare bdr wid straf til görandes
utgifwa i sitt namn några skrifteliga eller muntliga or-
dres til någon Ruskällare eller Rotebonde/ utan när nå-
got wid Compagniet eller Corporalskapet befalt blifwer/
bdr han afskrifwa sina Officerares ordres och sätta den me-
ningen med sitt namn derunder/ at han på befallning of-
wanstående ordres Ruskällarne eller Roten meddelar.

3.

Wid Monderings visitationer hos Rotarne bdr Corpo-
ralen af Corporalskapet wara tistades/ men eljest
förbindes den visiterande Under-Officeraren, så af Rot-
teriet som Footfolket/ at taga någon wid sådana tilfällen i
följe och sällskap med sig wid tjenstens förlust. Samma
straf ware för den/ som buden eller obuden medföljer.

4.

Intet ställe skal den visiterande understå sig längre tid
at fördröja/ än han til besichtigningen nödigt hafwer/
wid lika straf/ i fall Ruskällaren eller Roten deröfwer
målligen klaga skulle.

5. Wid

5.
Wid besiktningen har han at öfwerse gewäret med alla Monderings delarna / och sedan det är bestämt i hela Corporalskapet / inkomma hos den befählhafwande Officeraren wid Compagniet med skriftelig berättelse / hvarwid han funnit all tillstådes och i behåld / som Rottasren eller Soldaten haft wid sista Månstring eller Regementsmöte / eller hwad som sedan kan vara förståmt eller förkommit. Skulle han något sakna eller frana efter Månstringen eller Regementsmötet vara illa medfarit eller aldeles fördärwat / söker han wäl med höfvelighet och bestedelighet at underrätta sig om orsaken dertill; Men i fall Rusthållaren eller Rotten wore dertill wällande / får han ingalunda öfwerfalla honom med bannor eller eqwådins ord / wid straf med åtta dagars häcktelse / mycket mindre med hugg och slag / hwarföre han på en sådan händelse efter Lag plictta skall / och det till twebotum / målsäganden och Krigsmanshuset till twestiptes.

6.
Som Rusthållaren eller Rotten intet är skyldig den visiterande Under-Officeraren någon undsånad med mat / drick eller annat / utan redbar och skälig betalning; Alltså der denne skulle / med stråmande / hot / olät / skälsord / hugg / slag eller på något annat wäldsamtt sätt afswinga Rusthållaren eller Rotten / öhl / brännerwin / mat / hästefoder någon annan gåfwa / eller och fri stults / skal sådant brott efter lag och omständigheterna straffat warda.

7.
Deremot när den visiterande Under-Officeraren angifwer sig hos Rusthållaren eller Rotten / och upwisar sin undsånna skrifteliga befallning af den befählhafwande Officeraren wid Compagniet angående besiktningen / skal Rust-

244
Rusthållaren och Rotten wara skoldig / för honom at upwisas Monderingen, så at han alla persedlarne kan bese / räknas och anteckna. Skulle det honom förwägras / då får han tugaledes truga sig dertill med något wäldsamtt förfarande / eller begynna något ostud eller tråta / mycket mindre Rusthållaren eller Rotten eller något deras hion med hugg och slag öfwerfalla / wider bot som i 5. §. är förmått; Utan der wänlige och bestedelige föreställningar intet wilja giälla / resa straxt sin wäg och angifwa saken hos befählhafwande Officeraren wid Compagniet, som derpå ofördröjeligen har at åstadfända Cornetten eller Fendricken af Compagniet jemte bemelte Under-Officerare, besiktningen med goda söka at förätta. Men skulle den af Rusthållaren eller Rotten jemwäl dem förnekas / då berättas sådant af den befählhafwande Officeraren wid Compagniet till Öfwersten / som har at söka och undsån Landeshöfdingen handräckning till visiteringen; Då derjemte af en sådan motwillig Rusthållare eller Rote betalning utsökas skal för den tidspillan och omkåstnad / som de visiterande hwar gång gjort hafwa / neml. till Cornetten eller Fendricken två Dal. Silf:mt om dagen / till Under-Officeraren en Dal. Silf:mt om dagen och till Corporalen en half dal. Silf:mt om dagen / förutan hästelega efter gåstgifwate ordning / för Cornetten eller Fendricken på två hästar / och för Under-Officeraren på en häst fram och tillbaka / till den wid Compagniet befählhafwande Officerarens boställe och dertill från till deras boställe / samt plictte Rusthållaren eller Rotten der ofwanpå med 10. Dal. Silf:mt till Krigsmanshuset.

2:do Skulle Rusthållaren eller Rotten wid sådana tillfällen angripa de visiterande med eqwådins ord / hugg eller slag / böte dubbelt emot det som i 5. §. dem visiterande i sådant fall pålagt är / penninge böterna målsäganden och Krigsmanshuset till twestiptes.

3:to Elliest som det är Rusthållarens egen stada om Monderingen far illa eller förskämmas/ så lærer han wäl fielsmant den således söka at förwara/ at ei någon del der af må genom någon ohyra/ mabl/ wäta eller wabugtdöma förderfwas. Dock om wid visiteringen någon wärdslöshet i så måtto hos någon Rusthållare skulle förspörjas/ så bör den visiterande honom til större acftsamhet i wänlighet förmana; Men will han intet låta råta sig/ då angifwes sådant hos den befähligswande Officeraren wid Compagniet, som wid sådana händelser och der Rusthållaren är af ringa medel och wilkor skal låta med sitt Signete således försegla hwarje persedel/ så af Karle som Hätte Monderingen, at den intet utan hans wettenskap och tilstånd brukas kan/ hwartil han icke heller låsgifwa skal oftare/ än Rottarens tienst fordrar och wid något wist tillfälle/ såsom förr warit wanligt. I lika måto och som det skal vara Rusthållaren strängeligen förbudt/ til sin egen enskylda nytta at betiena sig af någon del af Monderingen, wid hwad tillfälle det wara må/ så på det at och sådant icke må ske af Rottaren/ utom hans tienst/ skal han så snart han ifrån Mönstring/ möte eller någon annan commendering igenkommer/ strax lefwera ifrån sig i Rusthållarens händer alla Monderings delarne/ den minsta med den största och alt sådant wäl ansadt och rent giort/ som han kan gädra. Försummar han det/ plichte med 6. par spö wid nästa möte och oprätte stadan til Rusthållaren.

4:to Hwad Roten angår/ så är han skyldig at förwara Knecktens Mondering och swara derföre/ i fall deraf något skulle igenom hans wärdslöshet och förwällande förderfwas eller förkomma. Men gewäret behåller Soldaten hos sig/ på det han det samma så mycket bättre må kunna renthålla och sig derwid wänja. Sielstwa liverie Monderingen såsom Kläck/ Tröja/ Byxor/ Hatt/ Hantskar/

245
skar/ Halsduk/ Skor och Strumpor får han intet bruka oftare/ än på Mönstring eller Regements-möte/ eller då wid något wist tillfälle sådant af den befähligswande Officeraren wid Compagniet befaller eller losgifwes; icke eller det nya remtyget/ såsom Gehäng och Bändlerem med des tilbehör/ så wida han hafwer något sådant gammalt och brukeligt/ deraf sig på möten at betiena; utan skola alla dessa persedlar/ likmäßigt Kongl. Resolutionen af den 30. Julii 1692/ som genom Wärt Nådige Bref af den 7. Novemb. 1721. förnyad är/ så snart Mönstringen eller Regementsmötet slutit är/ genom den wid Compagniet befähligswande Officerarens försorg/ med en trå genomdragas och med någondera Compagnie Öfwer-Officerares Signete således förseglas/ at de intet utan Signetets brytande brukas kunna; hwarpå de sedan tillställas Roten/ som dem intet skal låta affölja til Soldaten/ utan någon Compagnie Öfwer-Officerares ordres. Och som efter denna Förordningen Rotarne undslippa så ofta besök af visitationer, som likwäl för i freds tid warit wanlige/ så skola de deremot/ hälst om sommartiden/ stitigt låta ansa och utdamna Kneckte-Liveriet, hwarestefter den visiterande Under-Officeraren wid besigtningen noga se skall/ jennwål och huru Monderingen elliest hålles i förwahr: Finner han i så måtto någon försummelighet hos Rotan/ förmane och råtte honom med wänlighet/ men will det intet giälla/ angifwe saken hos sin befähligswande Officerare wid Compagniet, som derom underrättar sin Öfwerste/ at genom Landshöfdingens handräckning stadesståndet af Rotan utlöskas kan.

8.

DE Klagenål/ som öfwer oliud/ tråtor/ oqwadinsord/ Klagenål/ waldgiästning eller annan waldswärdelan wid Monderings visiteringar sig yppa kunna/ böra wid Ringet eller ordinarie Domstolen i orten angifwas/ ranssakas

kas och dömmas / hwarest den bräslige skal plic-
tar han wid Regementet med tienligt och sådant straf/ som
svarar emot böterne. Och på det at denne Förordning
må af alla wederbörande noga efterleswas/ så skal den sam-
me icke allenast wid hwart Regements-möte/ utan jem-
wäl åhrligen emellan Pingst och Midsommaren af Predi-
kestolarne upläsas; hafwandes i öfrigit Landshöfdingarne
och Öfverstarne/ jemte flere wederbörande af Lands- och
Krigsbefälet/ hwar å sin ort/ efter kall och embetes plikt/
sträng och allwarsam hand häröfwer at hålla/ samt sig
den samma til underdänig esterrättelse at ställa. Til ut-
termera wisso hafwe Wi detta med Egen hand underskrif-
wit och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta lättit. Stock-
holm i Råd-Cammaren den 15. October 1723.

FRIEDRICH.

246
Kongl. Maj:ts

Nådige

Förordning/

Angående

Baror/ hwilka så wäl af Rådsmån/ som
andra/ af hwad Stånd de wara kunna/ Utborgas/ och
huru wida/ enär betalningen uteblifwer/ Interesse
deruppå bör bestås.

Dat. Stockholm i Råd-Cammaren den 16. October

1723.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:tis.

STOCKHOLM / uti Kongl. Boftryckeriet utplagdt

Hos **JOHAN HENRICH WERNER**,
Directeur öfwer alla Tryckerien i Nifet/ Åhr 1723.